

Punësim ilegal? Ju kini të drejta dhe pretendime!

Nëpërmjet zbatimit të direktivave të sanksioneve të BE-së, punëmarrësit pa të drejtë qëndrimi mund të vendosin të drejtat dhe pretendimet e tyre kundrejt punëdhënësve, të cilët bëjnë fitime nëpërmjet punësimit ilegal të të huajve. Kjo vlen edhe për **azilkërkuës** dhe të huaj/a me një lejë **tolerimi**, të cilët janë të zënë me punë pa lejë pune.

→ Ju kini të drejtën, **të merrni pagë për punën tuaj**.

→ Nëse ju ose punëdhënësi nuk mund të vërtetoni një marrëveshje tjetër, ju kini **të drejtën**

· të kërkonti pagën **minimale** (të vendosur nëpërmjet të ligjit ose marrëveshjesh tarifore) ose

· të kërkonti **pagën e zakonshme në këtë degë**.

Në çdo rast vlejné rregullat gjermane për pagën.

→ Nëse ju ose punëdhënësi juaj nuk mund të vërtetoni asnjë gjë tjetër, niset nga kjo, se marrëdhënia e punësimit ka zgjatur të paktën **tre muaj**.

→ Në rast të kthimit tuaj në vendin e prejardhjes suaj, punëdhënësi duhet të **paguajë kostot për transferimin** e pagës.

→ **Dhe nuk është vetëm punëdhënësi juaj direkt, i cili është përgjegjës në një rast të tillë - mundet të jetë po ashtu ndërmarrja e përgjithshme ose çdo ndërmarrje e futur ndërmjet!**

Ju mund t'i mbroni të drejtat tuaja!

→ Ju duhet të kërkonti kundrejt punëdhënësit tuaj **të merren parasysh pretendimet tuaja për pagën**. Nëse ai nuk paguan, atëherë ju mund ta kërkonti pretendimin tuaj me padi dhe pas një vendimi pozitiv ta lini atë të zbatohet. Kjo është e mundur **edhe pas kthimit** në vendit tuaj të prejardhjes.

→ Ju mund të lini t'ju mbështetin, për të kërkuar të merret parasysh paga e papaguar. Kjo **mbështetje do të ofrohet** pa pagesë nëpërmjet organizatave të përmendura në faqen mbrapa ose nëpërmjet avokatëve privatë, të cilët në rast të dhënë do të paguhen nga shteti.

→ Ju lutemi merrni parasysh se në Gjermani për pretendime rroge ka një afat parashkrimi prej tre vjetësh dhe se mund të ketë edhe afate të tjera.

Ju mund të merrni një lejë qëndrimi!

→ Nëse ju kini punuar **nën kushte veçanërisht shfrytëzuese** (edhe si punëmarrës i huazuar) ose nëse jeni **i mitur**, ju mund të bëni kërkesë për një lejë qëndrimi të kufizuar. Kushti paraprak është, që

· prokuroria ose gjykata të dojë t'ju dëgjojë personalisht si dëshmitar në një procedurë penale kundër punëdhënësit dhe

· ju të jeni i gatshëm të depononi si dëshmitar.

→ Në këto raste autoriteti juaj për të huajt mund t'ju japë një **afat më të gjatë largimi**, me qëllim që ju të mund të vendosni, nëse ju dëshironi të depononi si dëshmitar në një procedurë penale.

→ Leja e qëndrimit mund të zgjatet, deri sa ju të keni marrë **pagën tuaj**, nëse vendosja në vend e pretendimeve për rrogë nga jashtë shtetit paraqet për ju një vështirësi të veçantë.

Pasoja të tjera për punëdhënësit, të cilët marrin përfitim nga punësimi ilegal

→ Nëse ju jeni punësuar ilegalisht, punëdhënësi juaj, i cili përfiton nga puna juaj, mund të ndiqet penalisht.

→ Punëdhënësi si rregull duhet të mbartë **kostot për çuarjen mbrapa** të punëmarrësit.

→ Punëdhënësi është i detyruar, të paguajë një kontribut në përputhje me **kontributet e zakonshme të taksave dhe sigurimeve shoqërore**, të cilat ai duhet t'i kishte paguar në rast të një punësimi legal.

→ Punëdhënësi mund të përjashtohet për një periudhë deri në pesë vjet po ashtu edhe nga ndihmat publike, subvencionet, mjetet financiare të BE-së dhe nga procedurat e caktuara të dhënies publike. Ai mund të jetë i detyruar, të paguajë mbrapa kontributet përkatëse të marra.

Informacione të përgjithshme të mëtejshme për mbrojtjen e punëmarrësve/punëmarrëseve ju gjeni nën:

www.ilo.org

Das Faltblatt ist die Weiterentwicklung eines im ERF-Projekt ASAW erstellten Produkts.

Mos lejoni të shfrytëzoheni!

Këtu ju merrni falas informacione, udhëzime dhe këshillime të mëtejshme:

Herausgeber: Caritasverband für die Diözese Osnabrück e.V.
Dr. jur. Barbara Weiser & Stephan Kreftsiek
Knappsbrink 58 - D 49080 Osnabrück
Tel.: +49 (0)541 34978 - 218
Fax: +49 (0)541 34978 - 4218
bweiser@caritas-os.de
Stand Januar 2019

**I PUNËSUAR
PA LEJE?
KA TË DREJTA
DHE PRETENDIME!**

**INFORMACION PËR AZILKËRKUES
DHE TË HUAJA/HUAJ
ME NJË LEJE TOLERIMI;
TË CILËT JANË TË PREKUR NGA
SHFRYTËZIMI NË PUNË**

albanisch